

POMIESZANY (53) *part praet pass pf*

pomieszany (52), **pomieszan** (1).

o jasne; -é- (2), -e- (2); -é- *GosłCast*; -e- *Mącz*; -é- : -e- *SarnStat* (1:1); w formach złożonych a jasne, w formie niezłożonej pochylone.

[*comp* pomiészańszy.]

sg m N pomiészany (13), [pomiészańszy], pomiészań (1); ~ (*attrib*) -any (5); ~ (*praed*) -any (2) *CzechEp*, *ReszPrz*, -ân (1) *GórnDworz*. ◇ D pomiészańému (1). ◇ L pomiészańym (3). ◇ f N pomiészańâ (6). ◇ G pomiészań(e)j (3). ◇ A pomiészańâ (4). ◇ I pomiészańâ (1). ◇ n N pomiészań(e) (3). ◇ G pomiészań(e)go (2). ◇ I pomiészańym (2). ◇ pl N m pers pomieszani (1). *subst* pomiészań(e) (6). ◇ G pomiészańych (2). ◇ A m pers pomieszanych (2). *subst* pomiészańé (3); -é (1), -(e) (2). ◇ L pomiészańych (1).

Sł stp s.v. pomieszać, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w. s.v. pomieszać.

1. Złożony z różnych elementów; połączony, zmieszany, wymieszany; włączony; niejednorodny; *confusus Calep, Cn; epicoenum, miscellaneus Calep; commistus, incompositus Cn* (32) : *BibRadz* I 1a *marg*; Takiéż máiąc iedność nátury Bołkiey z Oycem/ Ieden nie iest z nim/ áni piłmo thego vczy/ gdyż trzech być prawdziwie/ áni pomiefzanych/ áni zgniećionych/ áby ieden był/ nie pokázuie. *GrzegRóżn* K4v; *Epicoenum – Pomiefzaniy. Calep* 366b, 240a, 665a; Kupę różnych kámieni názbieráią: to wielkie/ to máłe/ to okrągłe/ to gránifte/ to długie: y zda fię łzpetna y pomiefzána gromádá. [...] Lecz gdy mularz oćiefzywáiąc/ kámień pięknie ná kámieniu położy/ piękna fię ściáná vczyni. *SkarKazSej* 676a; [słowo Ebreyłkie *Merachepes* niektorzi przekładaią násiediał (*incubabat*) to iest mocy dodawał. Albo przenałzał fie/ albo rufał fie. to iest/ (iako w Brzełkich Bibliach wykładaią) záchowywał onę pomiefzánâ materiâ. *BudArt* Ybv].

pomieszany z kim, z czym (13): *Argentosus, Ut, Aurum argentosum, Złoto s frebrem pomie[sz]áne. Mącz* 15d; Kámmá to widząc/ y ráduiąc fie/ iż dowiodłâ nacz fie byłą náładziłâ/ (bo ten napoy s trućizną pomiefzan był) przed obrázem Diany klęcząc/ ták iela mówić. *GórnDworz* Y6v, Ii2v; *RejPos* 124v; *CzechEp* *3v; *ReszPrz* 23; *GórnRozm* A3; *Medicatus – Z lekarłtwi pomiefzani. Calep* 645b; *GrabowSet* M3v; Rołkazał y w zakonie łtárym Pan Bog/ áby y Aaronowey Biskupiey łzátý dzwonkow z pomágránaty pomiefzanych brzęk łyłzány był/ nie tylko gdy wchodził do łwiátnice/ ále y gdy z niey wychodził. *LatHar* 254, 275; *SkarKaz* 6b; Kiedyż tedyż ná wierzchu łpráwiedliwość bywa: Iák oliwá z vkropem pomiefzána włpływa *KlonWor* 73.

W charakterystycznych połączeniach: *pomieszany(-a, -e) fundament* (3), *glina* (4), *gromada, krolestwa, materyja, napoj, oliwa, sol, wiatr, wino, wspaniałość, zło, złoto, źli, żelazo; pomieszany z biotem, z dobrym, z gliną, z ludzkością, z wielkością złego; pomieszany dziwnie* (2), *marnie, niezgodnie.*

Wyrażenie: »w jedno pomieszany« (1): y łtánęłâ przy iedney łtronie/ máiąc trzy kły w páłzcczece miedzy inemi zębámi [*Dan* 7/5] (*marg*) Ty łłowa znáczâ Krolestwo Medłkie y Perłkie y Bábiłónłkie ktore były w iedno pomiefzane. (–) *BibRadz* I 451a.

W *przen* (13) : *GórnDworz* Ii2v; Gdyś niechciał być wiernâ łolâ Pánâ łwego/ bądźże onâ nędzną á márnâ łolâ/ ktora ma być we błoto włłoczónâ/ á márnie z nim pomiefzána. *RejPos* 124v; y glinę tę dźwiwnie pomiefzánâ/ to iest fundáment od Antychriłtâ záłłóžony/ precz wyrzuca. *CzechEp* 224; Gdy

fię dálej nabożeństwu Papięskiemu przypátruię/ y tym więcey w Piárze iego wglądam/ tym więcey różności/ y pomięszáney gliny fundámentu ich náyduię. *CzechEp* 230, *3v, 224 [2 r.], 229, 235; *ReszPrz* 23; [przyrodzenie dało nam ciało ku naszej szkazie] ktorego rołkołszy krociuchne y íkryte są/ á z wielkością złęgo pomięszáne/ á boleści zásię gorzkie są/ á długie z máluczkiem odpoczyńkiem. *GórnRozm* A3.

Wyrażenie: »tak i owak pomieszany« (1): gdy fię [ksiądz Powodowski] tym ná potym bronić nie będzie mógł [...] żeby fię ná iednym fundámenćie dobrym budował. Gdyż go nie ma/ oprócz gliny tak y owák pomięszáney/ ktorą przodkowie iego/ á on też tego im ięszcze dopomaga/ vfuli *CzechEp* 252.

Szereg: »pomieszany i usuty« (1): Teraz iuż dálej poštąpię/ áby fię fundáment ten/ z rozmáitey gliny y ílu pomięszány y vfuty/ tym lepiej obaczyć mógł/ iż ięst nie iednoštáyny y nie pewny. *CzechEp* 228.

a. O ludziach: Niepochodzący z jednego rodu (3) : Pokolenia y domy nie były pomięszáne: z ktorych Męfyalz wynić miał: ktore iż fię iuż Męfyalz národził/ są teraz pomięszáne. *CzechEp* 79.

Wyrażenie: »miedzy sobą pomieszany« (1): Prorokow iuż żadnych áni odpowiedánia Bożęgo niemáłz. [...] Pokolenia miedzy sobą pomięszáne/ że teraz trudno żyd ktory może to zá pewne wiedzieć/ y to iáfnie pokázác z ktoregoby był pokolenia. *CzechRozm* 165.

b. O zwierzętach: Skrzyżowany [z czym] (1) : Świnie Niemieckie z Polłkimi pomięszáne nalepże do chowánia *GostGosp* 120.

2. Zagmatwany, poplątany, chaotyczny, zawikłany; trudny do odróżnienia; indigestus, inextricabilis, perplexus Calep (13) : [syn mówi do Świata] Szczęściem swoim nierówno ízáfuięsz/ W pomięszánych íprawach fię nie czuięsz. *BielKom* D5v; zawrot/ á nięstworność w głowie/ [...] czuią ludzie niepowficięgliwi: [...] iż chcą woli/ á żądzy íwey bezecney czynić we wśzythkim dofyć/ więc muřą mieć pomięszáne/ á nád zwyczaj dziwne/ y przykre myfli w íwym ciele *GórnDworz* Gg5v; *Inextricabilis* – Nie wimotani, trudni do wi kładu, pomięszani. *Calep* 531a, 527a, 788a; Wiele fię w nim [Piśmie Św.] rzeczy vdáią iákoby łobie przeciwnę/ wiele wátpliwey wymowy y włánością Zydowłkie⁸⁰ ięzyká zátрудnionej/ wiele pomięszáney powięści/ co miało być naprzod/ to fię ná oftátku námięnia/ wiele figur rozmáitych/ gdzie fię inřze ná wierzchu w łowiech / á inřze w rozumieniu zámyka. *SkarKaz* 81b; [Powiedaią [trójczacy]/ że íftność Bołká niemniey íynowi one^{mv} wiecznemu/ iedno iako y Oycu należy [...] Ięfli to nie Bawel/ niewiem ktoryby miał być więřszy á pomięszáńřzy. *BudArt* T8].

W połączeniu szeregowym (1): *GrzegRóżn* Hv cf *W* *przen*.

W porównaniu (1): Ale rozumiejąc temu ítárzy íprawce/ ktorym fię tego wiele przygadzáło w potrzebie woiennej/ iż gdy fię wołká poczną potykác/ bywa íprawá pomięszáną iako zówichrzoná ku ízkodzie niemáły/ z niedoftátku znákw. *BielSpr* 13.

W charakterystycznych połączeniach: *pomieszane(-a) myśli, powieść, sprawa, wszystko; pomieszany nieporządnie*.

Wyrażenie: »pomieszany porządek« [szyk 1:1] (2): *NiemObr* 66; Także też y ci którzy przywykli byli porządkowi onému pomiełzanému/ y miełzkáli iákoby w leśie: nie máią tym tego zayźrzć co fie z lálá wyrwáli *SarnStat* 1306.

Szeregi: »pomieszany i powiszowany« (1): A tak co v łtarego wykłádaczá nie porządnie pomiełzane y powiřzowane było/ tedychmy to ná fwe mieyřcá porządnie wltáwili/ thák iż wřytyki łtarego teřtámentu kłięgi zdawná od kořćiołá przyięte ná iednochmy mieyřce znieřli *BibRadz* *5v.

»pomieszany ani wyrozumiany« (1): bráćia [...] opuřćmy Bábilon/ gđzie wřytyko pomiełzáne ieřt/ áni wyrozumiane/ á miełzkaymy w Domu Bogá żywiącego *GrzegRóżn* I3v.

W przen (1) : Ale iáko Pan Bog pomiełzał ich ięzyki / łáćwie iuż obaczyć wřzem ludźiam/ Abowiem z oney prořtey iednořtáyney wiáry Apołtholřkiew [...] przepářć iákář pomiełzáná/ vpřtrzoná/ nie wywichłáná/ y lámę fiebie obaláiącá (w kthorey fie przepářćí ábo miełzáninie/ y łami Miřtrzowie nie rozumieią) łami łobie zbudowáli iáko oto tu widźiř. *GrzegRóżn* Hv.

a. *O tekřcie:* *Nieporządny, nieuporządkowany* (1) : Inordinata Citatio ma fie rozumieć, która bywa pomiełzáná, że nieznáć poczętku áni řřzodku. *SarnStat* 751.

3. *Wypaczony, skażony* (3) : Bo pátrzay zálie/ iáko Pan Bog wielbił á błogoláwił ony řwięte krole/ ktorzy zálie nápráwowáli pomiełzáná řwiętá wolá iego/ y chwałę iego. *RejZwierc* 42v.

Wyrażenie: »pomieszane nabożeństwo« = *obelż. o wyznaniu przeciwników religijnych* (1): Rořkazano nam ábyřmy z Bábilonu vćiekáli/ to ieřt od pomiełzánego nabożeńřtwá/ ieřli chcemy gniewu Páńřkiego y karánia zbáwieni być. *WujJudConf* 137.

Szereg: »zawiedziony i pomieszany« (1): *NiemObr* 180 *cf* *W przen*.

W przen (1) : rádniey łobie obieráć vtrápienie z wiernymi Chriřtuřowymi: niřli Sodomřkie rořkořzy/ y Egipřćkie przyřmáki/ w tym záwiedzionym/ y pomiełzánym Bábilonie *NiemObr* 180.

4. *O szyku wojskowym: Załamany utratą ustalonego porządku; turbatus Modrz* (3) : [trzeba uczyć się] iáko hulřy ábo łtoiące powroćić/ ábo pomiełzáne řpráwić á záłtánowić *ModrzBaz* 111.

a. *W funkcji rzeczownika* (2) : poczęły fie vřy Koributowe trwożyć/ miełzác/ y z plácu vřtěpowác/ á Witołd tym řmieley z Litwą náćieráiąc pomiełzánym rozerwał/ y rozgromił *StryjKron* 497, 642.

5. *Zakłócony* (2) : [*Biskupi Bogu mili*] áby fie do tego przyczyná řwá przyłóżyli/ żeby náuká zbáwienna/ ktorá opowiadáli/ w řercách wářzych nie ginęłá/ kořćioł który zákládáli nie był rořtárgány/ iednořć do ktorey ludźie zgromadzáli/ nie byłá rozerwána/ pokoy o ktory fie łtáráli/ nie był pomiełzány *ReszPrz* 112.

pomieszany czym (1): Co ieřt/ co zemná bęđzie? nocy požádánéy/ Obroki řnu řłodkiego chćiałem bráć łtrořkány: Brałem/ áno nie řporo/ łtrách otwiéra oczy/ řny łtráchy pomiełzáne/ zá trzy dni noc toczy. *GosłCast* 19.

Synonimy: **2.** *pogmatwany, powikłany, powiszowany, zawikłany*; **3.** *pokażony, popsowany, skażony, uszkodzony, zepsowany, zniszczony.*

Cf **NIEPOMIESZANY, POMIESZAĆ**